TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Lời hẹn giữa nhân gian

ISSN: 2734-9195 11:05 24/06/2026

Không một ai bị bỏ lại phía sau trên hành trình trở về, miễn là trong tim họ vẫn còn nhớ rằng mình có một cuộc hẹn, một cuộc hẹn với chính sự thật nguyên sơ của lòng mình.

Tác giả: **Ngạn Yên**

Chẳng cần đợi đến một ngày bình yên nào đó, ta mới chợt nhận ra mình đã sống quá lâu trong những vai diễn được đo ni, đóng giày bởi thế gian. Lạc trong những thanh âm huyên náo của phố thị và những vòng xoáy không hồi kết của thị phi cuộc đời, có lúc ta giật mình thấy tâm hồn mình như một lữ quán chật chội, chứa đầy những hành lý không thuộc về mình. Đã đến lúc ta cần trả lại thời gian những giấc mộng phù hoa, và trả lại nhân gian những định kiến hẹp hòi. Trả lại cho dư luận những lời phán xét cay nghiệt, trả lại cho **gia đình** cho xã hội những kỳ vọng viển vông đặt lên vai.

Có nhiều lúc giữa phố thị đông đúc, ồn ã, tự dưng thấy mình lạc lõng, lòng thắt lại bởi một nỗi nhớ không tên.

Ta nhớ một gương mặt, một mùi hương, hay có lẽ, ta đang nhớ chính mình của một thuở nguyên sơ chưa hề nhuốm bụi trần, nơi những toan tính, những bon chen và mọi ảo ảnh bỗng trở nên nhẹ tựa khói sương và bất chợt, trong khoảnh khắc tĩnh lặng ấy, ta chợt nhớ đến bài thơ của một vị thầy mà ta đã từng đọc:

"*Ta có hẹn nhưng quên rồi ngày tháng*

Cuộc tao phùng xin trả lại thời gian

Ta có đến một phương trời lãng đãng

Tựa hồ như có hẹn cõi ba ngàn".

Những câu chữ ấy, như một nhịp thở nhẹ, nhắc nhở rằng, dẫu đi xa bao lâu, lòng vẫn còn một khoảng trống để trở về, một lời hẹn với chính mình chưa bao giờ phai mờ. Phải chăng, mỗi chúng ta đến với thế gian này không phải là một

sự tình cờ ngẫu nhiên của tạo hóa, mà là để thực hiện một lời hẹn?

Một lời hẹn ước mà ta đã ký kết từ tiền kiếp, nhưng khi bước qua cánh cửa tử sinh, bát canh quên lãng đã khiến ta đánh rơi mất ngày giờ và địa điểm.

Sinh ra, thực chất là một cuộc chia ly vĩ đại. Ta rời bỏ cái nôi ấm áp của hư vô để dấn thân vào cõi tạm. Chúng ta ra đời với tiếng khóc, tiếng khóc của một kẻ lạc lối bắt đầu chuyến hành trình xa **quê hương**. Thế rồi, cuộc đời cuốn ta đi. Ta mải miết đi tìm những giá trị hữu hình nào là danh vọng, nào là tiền tài, nào là những tình yêu cháy bỏng và cả những tham vọng không đáy. Ta gọi đó là sự trưởng thành, là thành công, là trải nghiệm. Nhưng nhìn sâu vào bản chất, đó là một cuộc "*viễn mộng*".

Ta đi trong giấc mộng của chính mình, nơi những cơn sóng dữ của cơm áo gạo tiền, những thăng trầm của vận mệnh cứ liên tiếp xô đẩy. Có lúc ta thấy mình hạnh phúc tột cùng ở một "*phương trời lãng đãng*" nào đó, nhưng cũng có lúc ta thấy mình kiệt quệ, bơ vơ giữa dòng đời ngược xuôi. Chúng ta càng đi xa, càng tích trữ nhiều hành lý, thì dường như "*cố quận*" lại càng trở nên mờ mịt. Cố quận ở đây chẳng phải là một địa danh trên bản đồ, mà là trạng thái của một tâm hồn thuần khiết, không lo âu, không toan tính, không tham lam không sân hận không si mê.

Ảnh sưu tầm.

Khi ta quá mải mê với những sắc màu rực rỡ của thế gian, ta quên mất rằng mình chỉ là một lữ khách đang tá túc tại quán trọ trần gian này. Thế rồi, vào một ngày trời trong gió nhẹ, hoặc có khi là giữa một cơn bão lòng tan nát, ta chợt dừng lại. Một cảm giác kỳ lạ xâm chiếm lấy tâm trí: "*Ta đang làm gì ở đây? Ta thực sự thuộc về nơi nào?*" Đó có lẽ chính là lúc lời hẹn ước năm xưa thức tỉnh. Cái "*chợt nhớ*" ấy thanh tao và mãnh liệt vô cùng. Nó khiến những vinh

hoa trước mắt trở nên nhạt nhòa, khiến những nỗi đau bấy lâu nay ta nâng niu cũng trở nên nhẹ hẫng.

Ta nhận ra rằng, suốt bao năm qua, ta đã đi vòng quanh một cái vòng tròn lớn, để rồi cuối cùng, khao khát duy nhất còn sót lại là được trở về. Nhưng trở về bằng cách nào khi đường về đã mịt mờ sương khói? Có lẽ để trở về, ta phải học cách buông bỏ. Trả lại cho thời gian những tham vọng, trả lại cho nhân gian những buồn vui, trả lại cho đất trời những gì không thuộc về bản thể duy nhất của mình. Khi ta không còn mang vác gì trên vai, hành trình trở về mới thực sự bắt đầu. Nhưng mà ra đi là hẹn, hay trở về là hẹn?

Một câu hỏi đau đáu hiện lên. Ta ra đi để tìm thấy sự trở về, hay cuộc trở về mới chính là mục đích của sự ra đi? Thực ra, ra đi và trở về chỉ là hai mặt của một đồng xu.

Nếu không có cuộc ra đi dài dằng dặc qua ngàn dâu xanh ngắt, qua những thác ghềnh hiểm trở, ta sẽ chẳng bao giờ hiểu được sự bình yên của mái nhà xưa. Nếu không có những năm tháng lầm lũi trong bóng tối của vô minh, ta sẽ chẳng bao giờ biết trân quý ánh sáng của tuệ giác. Chúng ta đến thế gian này như một hạt mầm gieo mình vào đất, chịu đựng sự mục nát, tối tăm để rồi một ngày vươn mình lên thành đóa hoa rực rỡ hướng về phía mặt trời.

Cuộc trở về ấy không phải là quay lại điểm xuất phát với hai bàn tay trắng, mà là quay lại với một tâm hồn đã được tôi luyện qua lửa đỏ và nước lạnh, một tâm hồn đầy lòng trắc ẩn và sự thấu hiểu. Phải chăng giải đáp được bí mật của "*lời hẹn*" chính là tìm thấy ý nghĩa cuộc đời? Có lẽ ý nghĩa cuộc đời không nằm ở đích đến, cũng không nằm ở những gì ta thu lượm được trên đường. Nó nằm ở khoảnh khắc ta nhận ra mình là ai giữa cõi ba ngàn đại thiên thế giới này.

Khi ta hiểu rằng mình "*có hẹn*", ta sẽ sống khác đi. Ta sẽ không còn hớt hải, lo sợ vì sự vô thường của thời gian. Ta sẽ nhìn những thăng trầm bằng đôi mắt bao dung hơn, vì biết rằng đó chỉ là những "*gia vị*" cho cuộc hành trình trở về thêm đậm đà. Cuộc đời dường như là một bài ca dang dở mà chúng ta phải tự mình viết tiếp những nốt nhạc cuối cùng.

Mỗi người có một lời hẹn riêng, một phương trời lãng đãng riêng để ghé qua. Nhưng đích đến cuối cùng của tất cả chúng ta đều gặp nhau ở một điểm. Đó là sự tĩnh lặng tuyệt đối, nơi không còn ranh giới giữa người đi và kẻ đến. Đêm nay, hãy thử ngồi lại một mình, tắt hết những âm thanh náo nhiệt của phố thị. Hãy lắng nghe nhịp tim mình và tự hỏi: "*Lời hẹn của ta là gì?*".

Đừng sợ hãi nếu cảm thấy mình vẫn đang lạc lối giữa phương trời lãng đãng. Bởi vì ngay khoảnh khắc ta trăn trở về lời hẹn, ngay khoảnh khắc ta khao khát tìm đường về cố quận, thì đôi chân đã bắt đầu chạm vào lối cũ rêu phong rồi. Thời gian vẫn trôi, cõi ba ngàn vẫn mênh mông bát ngát. Nhưng có một điều chắc chắn, không một ai bị bỏ lại phía sau trên hành trình trở về, miễn là trong tim họ vẫn còn nhớ rằng mình có một cuộc hẹn, một cuộc hẹn với chính sự thật nguyên sơ của lòng mình.

Tác giả: **Ngạn Yên**